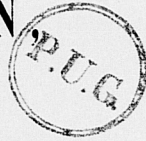

Juni 1871 N. 2

STELLINGEN

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

Doctor in het Romeinsch en Hedendaagsch Recht

AAN DE HOOGESCHOOL TE LEIDEN.

OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

DR. L. W. E. RAUWENHOFF,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER GODGELEERDHEID,

VOOR DE FACULTEIT TE VERDEDIGEN

op Dinsdag den 6 Juni 1871, te 3 uren,

DOOR

JAN JACOB SMITS,

GEBOREN TE NIJKERK OP DE VELUWE.

— 305 —

'S GRAVENHAGE,

GEBROEDERS BELINFANTE

1871.

STEFELINGEN
VERBODEN VAN DE GRANTEN
Binnen in het Koninkrijk en Biedendracht Biedt

WAZ DE BOEKSTUOL TE EINDEN
WEGENS VAN HET T. V. VERBODEN
D. L. W. E. RAUWENHOF
VOOR DE PAGOORDE TE VERBODEN

JAN JACOB SMITS,

Ik reken mij verplicht, met een paar woorden opheldering te geven, waarom ik mijne academische studiën niet met eene Dissertatie, maar met eenige Stellingen besluit.

Reeds lang voor ik in den Zomer van 1869 Doctoraal-Examen deed, had de verhouding van den Sachsenspiegel tot onze Rechts-geschiedenis een punt van onderzoek bij mij uitgemaakt; daaraan had ook mijn opstel «De Sachsenspiegel, in verband met den vroegeren rechtstoestand van ons Vaderland», in N. Bijdr. v. Regtsgel. en Wetg. XVII, 1867, bl. 571—596, zijn ontstaan te danken. Ik vatte toen het voornemen op, om in een academisch Proefschrift de geschiedenis van den Sachsenspiegel in Nederland te behandelen, en daarbij tevens eene nieuwe uitgave van den Hollandschen Sachsenspiegel te geven, die door de Grupen'sche van 1763 volstrekt niet overbodig, door de ontdekking van het eenigst bekende, thans in bezit van Prof. DE GEER zijnde HS. zeer wenschelijk moet geacht worden. Aangemoedigd daartoe vooral door den Hoogl. DE WAL en den Utrechtschen Hoogl. DE GEER, ving ik in den zomer van 1869 met ijver dien arbeid aan; collationneerde ik vijf in ons land ontstane en drie hier slechts aanwezige HSS. van den Sachsenspiegel (waarvan het meerendeel lijvige folianten en kwartijnen,) met de uitgave van HOMEIJER en, voor zooveel de Glosse aangaat, met de uitgave, Keulen 1480, volgens het exemplaar van de Koninklijke Bibliotheek te Berlijn; vergeleek ik den text van dertien uitgaven van den Holl. Sachsenspiegel met het HS. van Prof. DE GEER dat ik tot grondslag der nieuwe

uitgave wilde leggen; onderzocht ik, ik mag wel zeggen alle, uitgegevene bronnen van onze Rechtsgeschiedenis, benevens een onnoemelijk aantal HSS. die in onze openbare en in bijzondere Bibliotheken aanwezig zijn. Maar mijne onderzoekingen gaven mij aangaande den *Sachsenspiegel* slechts de negatieve resultaten: dat onze Nederlandsche HSS. nagenoeg niet van den vulgaat-text afwijken; dat in onze Rechtsbronnen bijna geene sporen van bekendheid met EIKE'S arbeid voorkomen; dat de *Holl. Sachsenspiegel*, dien ik aanvankelijk in Overijssel ontstaan meende, mogelijk slechts, uit boekverkoopers-speculatie, op last van den Goudaschen uitgever GHERAERT LEEU is opgesteld en eene ontzettend verwarde compilatie van de meest heterogene bestanddeelen is, wier bronnen, voor zoo verre zij niet uit den *Sachsenspiegel* of diens Glosse geput is, zelfs niet zijn aan te wijzen.

Het schijnt mij minder wenschelijk, een Proefschrift te geven dat slechts uit negatieve resultaten is saamgesteld; ik besloot daarom, op Stellingen te promoveeren. Binnen niet al te lang tijdsverloop zal ik nu de vruchten van mijn onderzoek elders *publici iuris* maken en dan tevens de nieuwe uitgave van den *Holl. Sachsenspiegel* geven.

De Nederlandsche Rechtsgeschiedenis is een ruim veld, voor het grootste gedeelte nog onontgonnen; daardoor komt men eerst langzamerhand tot de overtuiging, dat het onderzoek over eenig punt minder resultaten oplevert dan men wel gewenscht had. Zoo ging het ook mij. Ik ben daardoor echter niet ontmoedigd, maar hoop steeds mijne krachten te blijven wijden aan de Geschiedenis van ons vaderlandsche recht dat, eene der schoonste en krachtigste loten van het bij uitstek ethische Germaansche recht, een helder licht verspreidt over wat was, wat is, wat zijn zal.

STELLINGEN.

---

1. Het Romeinsche recht geeft aan hem die bona fide eene res aliena bezit, niet de actio negotiorum gestorum tot terugbekoming van de ten behoeve der zaak gemaakte kosten.

2. Juist is de lezing *quo experiar* in fr. 11 § 3. D. *de publiciana*. (6.2.)

3. ULPIANUS bedoelt in fr. 4 pr. D. *de rebus creditis*. (12.1) geene bewaargeving in het belang van den bewaarnemer.

4. De sporen van Romeinsch recht in de Formulae van MARCULFUS en anderen, VON SAVIGNY, *Gesch. d. röm. Rechts im Mittelalter*, II, 1834, bl. 125—133, zijn geen afdoend bewijs voor een *practisch* gebruik van dat recht.

5. De receptie van het Romeinsche recht in Duitschland is niet het gevolg geweest van eene bestaande behoefte.

6. Het Romeinsche Staatsrecht is insgelijks in Duitschland gerecipteerd geworden.

7. „Manches was als römisch-rechtlich angesprochen werden will, ist so allgemeiner natur, dasz sich dergleichen sätze bei allen völkern finden.“ GRIMM, in *Zeitschr. f. geschichtl. Rechtswiss.* III, bl. 122.

8. Zeer eenzijdig zegt ROSSHIRT, *Dogmengesch. d. Civilrechts*, bl. IV, „Das deutsche Recht hat wohl einen guten Gehalt, aber keinen Begriff; die Rechtsbegriffe sind alle römisch.“

9. Terecht zegt STOBBE, *Rechtsquellen*, I, bl. 7, n. 7, dat „die Lehre von dem System der persönlichen Rechte“ niet in verbinding met de historia iuris externa moet behandeld worden.

10. Op grond van de woorden „Et iterum anno XX regnante Karolo, rege Francorum et Langobardorum et patricio Romanorum“, die in de uitgave van den c. Theodosianus van CUIACIUS, Lugd. 1566, aan het slot van het Commonitorium der Lex Romana Wisigothorum

voorkomen, mag men niet besluiten, dat Karel de Groote ook dat Volksrecht heeft herzien.

11. De gronden waarop GAUPE, *Lex Franc. Chamar.* 1855, Hamaland voor het vaderland van de Eua quae se ad Amorem habet verklaart, zijn niet houdbaar.

12. In den Giftbrief van Folker van 855, (*Oorkondenboek van Holl. en Zeel.* I, 17), staat: „secundum legem Ripuariam et Salicam.“ Men leze *Saxonicam*.

13. Ten onrechte brengen VAN DEN BERGH, *Middelned. Geograph.* bl. 189 seqq. (vgl. bl. 120) en ACKER STRATINGH, *Aloude Staat*, II, 2, bl. 189 seqq., de Veluwe tot de frankische, niet tot de sachsische Gouwen van ons Vaderland.

14. De meening van DE GEER, *Zamenstelling van de Lex Frisonum*, in *N. Bijdr. v. Regtsgeel. en Wetg.* XV, bl. 181 seqq., dat de Additio Sapientum slechts privata auctoritate is ontstaan, is door VON RICHTHOFEN, *Zur Lex Saxonum*, bl. 355, n. 1 niet weêrlegd.

15. „Ganz unrichtig scheint es, Gesetze der Carolinger für ihre sämtlichen Unterthanen anzunehmen; vielmehr herrschten sie über drey von einander unabhängige Staaten, das Fränkische Reich, das Lombardische, und die vormals Griechischen Länder (Rom und Exarchat), und kein noch so allgemeines Capitulare konnte die Gränzen desjenigen unter diesen Staaten überschreiten, in welchem es entstanden war.“ VON SAVIGNY, *Gesch. d. röm. Rechts in Mittelalter*, I, 1834, bl. 173.

16. De brief van Keizer Otto, van 944, (HEDA, *Hist. Episc. Ultraj.* bl. 84) is onecht.

17. Het gezegde van STOBBE, *Rechtsquellen*, I, bl. 286: „Es unternahmen daher Privatmänner, ohne Rücksicht auf die Verhältnisse eines bestimmten Orts oder Gerichts, diejenigen Grundsätze in grösseren Arbeiten zusammen zu stellen, welche ihrer Erfahrung gemäsz in der Praxis beobachtet wurden und nach ihrem Bewusstsein als Recht anzuwenden waren,“ is, wat den Sachsenspiegel aangaat, onjuist.

18. Ten onrechte zegt STOBBE, *Rechtsquellen*, I, bl. 389, van de Codices picturati van den Sachsenspiegel: „Im Allgemeinen sind sie von geringerem Werth für die Interpretation als für die Alterthümer und *Rechtssymbolik*.“

19. De beelden in den Codex picturatus Heidelberg van den Sachsenspiegel, HOMEIJER, *Rechtsb.* n°. 312, zijn naar een ouder voorbeeld genomen.

20. Het onjuiste van de meening van ZÖPFL, *Rechtsgesch.* 1858, bl. 130; 136, n. 24 en 25; 145, n. 13, dat uit den Schwabenspiegel

stukken bij den Sachsenspiegel gevoegd zijn, kan door eene vergelijking van deze twee Rechtsboeken met den Deutschenspiegel voldingend worden aangetoond.

21. Onjuist is de voorstelling van ZÖPFL, *Rechtsgesch.* 1858, bl. 161, aangaande de stukken die in verloop van tijd bij den oorspronkelijken text van den Sachsenspiegel gevoegd zijn.

22. Voor het ontstaan van den zoogenaamden Hollandschen Sachsenspiegel in Overijssel laat zich geen afdoend bewijs bijbrengen.

23. De door DE HAAN HETTEMA uitgegeven text van de *Jurisprudentia frisca* is slechts eene, hoogst waarschijnlijk in 1480 vervaardigde, vertaling van den text waarin dat Rechtsleerboek oorspronkelijk is opgesteld.

24. Bij voorlezingen over Inwendige Rechtsgeschiedenis verdient eene zelfstandige behandeling van het Leenrecht de voorkeur boven eene verbinding hiervan met het Privaatrecht.

25. Ten onrechte ziet HENRION DE PANSEY, *Compétence des juges de paix*, ch. 33, in *Lex Salica* (ed. MERKEL) 45, „un titre entier, qui règle les délais, la forme et les effets de la Complainte.“

26. In de Formula bij MARCULFUS, *Form. vet.* I, 13, is niet, zooals GUIMM, *Rechtssalt.* bl. 122, meent, eene afwijking van den gewonen regel der effestucatie te vinden.

27. De bewering van sommigen, (MICHELSEN, ZÖPFL,) dat het symbool van overdracht, de festuca, voorzien was van een zoogenaamd Huismerk, dat zij was eene festuca notata, mist voldoende grond. Men leze niet festuca notata, maar nodata.

28. De woorden *qui iam in exilio missus est*, in *Lex Saxonum*, (ed. GAUPP,) 17 § 1, hebben betrekking op den *liber homo*.

29. „Durch die Uebertragung der Regierungsgewalt an Grafen, vom König eingesetzte Beambten, war die alte sächsische Volksverfassung ungestossen.“ ABEL, *Jahrbücher d. fränk. Reiches unter Karl dem Grossen.* I, bl. 344.

30. Het gezegde van VON RANKE, *Sämmtliche Werke*, I, bl. 5: „Man könnte nicht sagen, ob die fränkische Herrschaft mehr dazu beitrug, die Hessen und Thüringer zu bekehren, oder das Christenthum mehr, diese Völker dem fränkischen Reiche einzuverleiben,“ is ook op de Sachsers van toepassing.

31. Ongegrond is de uitspraak van GAUPP, *Recht und Verfassung der alten Sachsen*, bl. 39: „Der ganze (Sächsische) Adel trat in das Gefolge des Königs der Franken ein.“

32. Zeer onjuist zegt DE HAAN HETTEMA, in *De Vrije Fries*, IV, bl. 83: „Dcor de vaststelling van het weergeld werd de willekeur des Regters gedeeltelijk weggenomen. Ten einde die geheel weg te nemen, werden ook alle verwondingen op het zorgvuldigste tot een bepaalden prijs gebragt en betaald . . . . Deze wetgeving heeft nog sporen in onze tegenwoordige nagelaten, in de geldstraffen, welke op zekere wanbedrijven gesteld zijn.“

33. Het is niet waarschijnlijk dat uit de heilige wouden van den Heidenschen voortijd de eerste wildbanen en afgezonderde jachtstreken zijn ontstaan. In anderen zin MÖSER, bij DE WAL, *Bijdragen tot de Gesch. en Oudh. v. Drenthe*, bl. 44.

34. Minder juist schildert F. VON WYSZ, *Karl d. Grosze als Gesetzgeber*, 1869, bl. 14, het karakter van den eed met consacramentales, als hij zegt: „Eid mit Unterstützung von Genossen bestimmter Zahl, welche die Glaubwürdigkeit des Schwörenden bekräftigen, oder Gottesurtheil durch Zweikampf oder glühendes Eisen oder siedendes Wasser muszte statt der trüglichen menschlichen Weisheit, auf die man sich nicht verlassen wollte, in der Regel den Ausschlag geben.“

35. De zoogenaamde Emancipatio Saxonica is van Germaanschen oorsprong.

36. Het karakter der Morgengave, die in latere tijden zij het „ein Zeichen der Liebe zur jungen Frau,“ (SCHRÖDER, *Gesch. d. ehel. Güterr.* I, bl. 111. SOHM, in *Zeitschr. f. Rechtsgesch.* V, bl. 425, VON MARTITZ, *Ehel. Güterr. d. Ssp.* bl. 176), zij het bovendien „eine Schadloshaltung für die durch die Beschreitung des Ehebettes in die Gewalt des Mannes gekommene Güter der Frau,“ (WEISKE, *Privatr. u. d. Ssp.* bl. 30), zij het een munus virginitatis, (BLUNTSCHLI, *St. u. Rechtsgesch. v. Zürich*, I, bl. 108, OSENBRÜGGEN, *Studiën*, bl. 69, AUG. THIERRY, *Récits d. temps Mérov.* 1r réc.) was, kan voor den tijd der Volksrechten niet worden omschreven.

37. De Veemgerichtelijke uitdrukking *roode aarde* is niet, zoo als ACKER STRATINGH, *Aloude Staat*, II, 2, bl. 211 en TADAMA, *Veemgericht*, bl. 25, aannemen, ontstaan uit de roode kleur van den Westfaalschen bodem; zij is eene symbolische uitdrukking, een uitvloeisel van de beteekenis die, vgl. ROCHHOLZ, *Deutscher Glaube u. Brauch im Spiegel der heidnischen Vorzeit*, II, bl. 194 seqq., de roode kleur heeft in het Germaansche Rechtsleven.

38. *Reinaert*, (ed. JONCKBLOET,) v^s. 378, 379:

„Ic hebbe bi der scole vergeheven
Al vleesc ende vleeschsmout.“

Men leze in der scole.

39. De stelling, onder anderen door MICHELSEN, *Zur Auslegung und Anwendung von 2 F. 45*, in *Zeitschr. f. deutsches Recht*, V, bl. 210 seqq. verdedigd, dat volgens het Langobardische Leenrecht de agnaat slechts krachtens de oorspronkelijke beleening, ex pacto et providentia maiorum, in het Leen opvolgt, mist allen grond.

40. Het opstel van K. J. TH. HAUPT, *Der Alvil des Sachsenspiegels und seine mythischen Verwandten*, in *Neues Lausitzisches Magazin*, XLVII, bl. 254 seqq., is voor zooveel het woord *altvile*, (*Ssp.* I, 4) aangaat, te hypothetisch en te veel eene petitio principii, dan dat de daarin uitgesproken meening van den schrijver voldoende bewezen kan worden geacht. Die meening is in elk geval onhoudbaar.

41. *Ssp.* I. 16 § 1: „Svar 't kint is vri unde echt, dar behalt it sines vader recht“, is geen rechtsspreekwoord.

42. *Ssp.* II. 72 § 4: „so dat he die burch untschuldige mit sinem eide, oder den scaden gelden uppe recht, *sunder doch*, of he rades unde dat unsculdich is.“ Men leze *sunder bute*.

43. *Schwbsp.* (ed. VON LASSBERG,) Leenr. 111: „allez daz gvt daz der herre sinem dienstman lihet ze hoverehte. da sol er hoverehtes ab phlegen. *vnd lehenrehtes*.“ Men leze *vnd nit lehenrehtes*.

44. *Invloed* van den Sachsenspiegel op ons recht kan niet aange-
wezen worden.

45. Te recht zegt HOMEYER op bl. 102 van zijne vertaling van KOLDERUP-ROSENVINGE, *Grundrids af den danske Lovhistorie*: „Man musz sich also hüten, das *vinköp* des Nordischen Rechts mit dem Deutschen *Weinkauf* zu verwechseln.“

46. Voor het beweren van VON MARTITZ, *Das chel Güterr. d. Ssp.* bl. 141: „Auch des Consens der Anwärter schützt bei Vergabung der Fahrniss auf dem Siechbette nicht immer vor Revocation“, laat zich geen bewijs bijbrengen.

47. De bepaling van het *Pruissische Landrecht*, I. 9 § 221: „Die Früchte einer Sache sind, gleich bei ihrem Entstehen, das Eigenthum desjenigen, welcher das Nutzungsrecht der Sache hat,“ is in strijd zowel met Romeinsche als met Germaansche rechtsbeginselen.

48. „In de gevolgen beschouwd, waren zijne (scil. Floris V) pogingen alleszins weldadig, doordien zij den handel en de beschaving grootelijks bevorderd hebben en de oude Staatsregeling toen toch reeds half versleten was, en zoo is het gedrag diens graven, dat men slechts uit de gevolgen beoordeelde, altijd hoogelijk geprezen; maar uit het oogpunt des regts beschouwd zal het moeilijker zijn, zijne handelingen van willekeur vrij te pleiten.“ v. D. BERGH, *Middelned. Geogr.* bl. 230.

49. De vraag, door v. D. BERGH, *Oude wijze van Strafvord.* bl. 75. n. 1 gedaan: „Waren de beschuldigende getuigen misschien enkel conjuratoren, die hare beschuldiging staafden?“ moet toestemmend beantwoord worden.

50. Ten onrechte beweren GORIS, *Advers. iur. subcis. tract.* 1651, bl. 269, en SCHRASSERT, *Comment. ad Reform. Velaviae*, 1719, bl. 582, dat het droit de saisine in hun tijd in Gelderland niet van kracht was.

51. In plaats van het in sommige stukken, b. v. bij SCHRASSERT, *Codex Gelro-Zutphan.* II, bl. 2, 59, RACER, *Overijss. Gedenkst.* IV, bl. 191 n. 5, voorkomende woord *lodigh*, moet steeds gelezen worden *ledigh*.

52. Volkomen juist is het oordeel van SCHRÖDER in *Zeitschr. f. Rechtsgesch.* V, bl. 30, over GRAF und DIETHERR, *Deutsche Rechts-sprichwörter*, Nördl. 1864. (2e uitg. Nördl. 1869): „Eher könnte man den Verfassern daraus einen Vorwurf machen, dasz sie manchen Ausspruch der Quellen ohne weitere Gründe für ein Sprichwort erklärt haben, während es wahrscheinlich der Feder des Schreibers eigenthümlich gewesen ist.“

53. Voor het schrijven van eene geschiedenis van het Nederlandsche recht is de tijd, helaas! nog niet aangebroken.

54. De *Germania* van TACITUS is geen Tendenz-schrift.

55. TACITUS, *Germ.* (ed. GRIMM,) 3: „*ita nationis nomen, non gentis evaluisse paulatim, ut omnes primum a victore ob metum, mox a se ipsis invento nomine Germani vocarentur.*“ Men leze *victis*.

56. Het gezegde van TACITUS, *Germ.* (ed. GRIMM,) 9: „*Ceterum nec cobibere parietibus deos . . . . . arbitrantur,*“ mag ons niet doen aannemen, dat afgeslotene, aan de Goden geheiligde plaatsen aan de Germaansche godsvereering vreemd geweest zijn.

57. Die plaatsen kunnen geen Asylrecht gehad hebben zooals dat aan de Christelijke tempels werd toegekend.

58. De uitbreiding die de Marialatrie vooral in de 12e en 13e eeuw verkreeg, was niet bepaald een gevolg van den geest van dien tijd.

59. Van alle bouwkunstige vormen voldoet alléén de Gothische bouwstijl, (Spitsbogenstijl), aan de eischen der Aesthetica.

60. Onjuist is de beschouwing van JONCKBLOET, *Geschied. d. Mid-delned. Dichtkunst*, II, bl. 362, over enkele onzer Sprookjes (Kinder- und Hausmärchen): „En dan bedenke men nog dat hier van geen eigenlijk volksleven sprake kan zijn; want die vertellingen voor de kinderkamer zijn niet gegaard op den bodem der voortlevende traditie, maar schijnen veeléer uit een dood verleden opgerakeld om deerlijk misvormd te worden.“

61. De Kerkhervorming was een noodzakelijk gevolg van het ontwikkelings-proces dat in de latere Middeneeuwen gevoerd werd.

62. Er bestaat Stamverwantschap tusschen Nederland en Duitschland. (In anderen zin WINTGENS, *De plicht van Nederland jegens eigene zelfstandigheid en Java's nationaliteit*, 1870, bl. 13, 18.)

63. Het erkennen van die Stamverwantschap behoeft niet te leiden tot annexatie; het kan Nederland slechts versterken, niet verzwakken, in zijn voornemen om als zelfstandige Staat te blijven bestaan.

64. Het „Wien Neêrlandsch bloed“ kan geene aanspraak maken op den naam Volkslied.

65. Slechts door twee van elkander onafhankelijke, vijandig tegen elkander overstaande Machten aan te nemen, eene Macht van het goede en eene Macht van het kwade, kan men het goed en het kwaad in de zedelijke wereld voldoende verklaren.

66. Die dualistische beschouwing leidt volstrekt niet tot vernietiging van den Godsdienst.

67. De zogenaamde Darwiniaansche ontwikkelingstheorie is, van eene psychologische zijde beschouwd, niet houdbaar.

68. „In den tegenwoordigen tijd mag geene wetenschap meer in volkomen isolement beoefend worden.“ DE BOSCH KEMPER, *Richtingen en Partijen*, bl. 8.

69. Bij Hooger Onderwijs is eene verdeeling in Faculteiten af te keuren; zij kan slechts haren oorsprong vinden in de valsche meening, dat wetenschappelijke ontwikkeling niet het hoofddoel van Hooger Onderwijs zijn moet.

70. Naast het Romeinsche, behooren ook het Canonieke en het Germaansche recht aan onze Hoogescholen onderwezen te worden.

71. De Nederlandsche Rechtsgeschiedenis is van onschatbare waarde voor de juiste kennis van de algemeene Germaansche. Ook dit maakt het wenschelijk dat de Nederlandsche Rechtsgeschiedenis een tak van onderwijs aan onze Hoogescholen worde.

72. Het Gewoonterecht is in ons recht slechts uitgesloten met betrekking tot die rechtsonderwerpen, die in de Wetboeken behandeld zijn.

73. Eene blijvende Commissie van wetgeving, door OPZOOMER gewenscht, zal niet aan het doel beantwoorden.

74. Wanneer de vader zijn geslachtsnaam verandert of een anderen bij den zijnen voegt, dan oefent dit geen invloed uit op den geslachtsnaam van het reeds geboren kind.

75. Art. 377, 2°, B. W., verdient afkeuring.

76. Het recht van Deeling in Maalbosschen is roerend.

77. De beperking van art. 641, *B. W.*, door de zoogenaamde Jachtwet heeft geene *raison d'être*.

78. Art. 946 § 2, *B. W.*, is overbodig.

79. Art. 967 § 2, *B. W.*, is in zijne tegenwoordige redactie eene doode letter.

80. Art. 1054 § 3, *B. W.*: „Het bezit zal van rechtswege niet langer duren dan een jaar, te rekenen van den dag waarop de uitvoerders zich in het bezit hebben kunnen stellen,“ is in strijd met de beginselen onzer wetgeving.

81. Hij die na afloop van het hem als executeur testamentaire door den erfflater gegeven bezit, door den erfgenaam in het bezit gecontinueerd wordt, kan dan slechts optreden als mandataris van den erfgenaam en niet als executeur testamentaire.

82. De bepaling van art. 1345, *B. W.*, is in strijd met het begrip van *clausula poenalis*.

83. In de Tarieven of Reglementen van Spoorwegmaatschappijen zijn de bepalingen waarbij een maximum van schadevergoeding voor verloren gegane goederen is vastgesteld, slechts dan verbindend, wanneer het blijkt dat de afzender daarin heeft toegestemd.

84. De bepalingen van art. 1639 §§ 2, 3, *B. W.*, zijn onzedelijk; het doel dat men zich met het vaststellen daarvan voorstelde, had men op eene andere wijze moeten trachten te bereiken.

85. Eene bepaling, dat de winsten niet verdeeld zullen worden maar gevoegd zullen worden bij het maatschappelijk kapitaal, maakt de overeenkomst van maatschap nietig.

86. Het voorschrift in art. 2010, *B. W.*, en ook elders, in het Wetboek van Koophandel, vastgesteld, is van zuiver ethischen aard, maar niet in overeenstemming met het begrip *Verjaring*.

87. De regel „Nul, si ce n'est le Roi, ne plaide par procureur,“ geldt bij ons.

88. De lijfswang moet afgeschaft worden.

89. Bij onteigenings-procedures is hetgeen buiten of boven het aanbod gevraagd wordt, niet eene reconventioneele vordering.

90. Een vonnis, houdende verklaring van vermoedelijk overlijden, is geen eigenlijk vonnis bij verstek.

91. De acceptant van een wissel, door den houder daarvan tot betaling aangesproken, mag het geding niet vertragen door den trekker in vrijwaring op te roepen.

92. De acceptant van een wissel is jegens den houder tot betaling verplicht, ook al blijkt later, dat de handteekening van den trekker valsch is.

93. Een wisselendossement dat niet voldoet aan de vereischten van art. 134, *W. v. K.*, b. v. een endossement „ter incasseering“, geeft aan den aldus geëndosseerde geene bevoegdheid om het protest op zijn naam te laten geschieden.

94. Een koopman die ophoudt zijne burgerlijke schulden te betalen, kan in staat van faillissement gesteld worden.

95. De curator in een faillissement is bevoegd tot het instellen van de actio Pauliana.

96. Bij het instellen van die actie is de eischer verplicht, den gefailleerde mede in het geding te roepen.

97. Art. 397, 7°., *W. v. K.*, derogeert niet aan art. 438, *eod.*

98. De Rechter is in geen geval verplicht, het door den Medicus forensis in diens Visum repertum uitgebrachte gevoelens te volgen, wanneer dit met zijne overtuiging in strijd is.

99. Wenschelijk is niet alleen het in werking treden van art. 1 van het Koninklijk Besluit van 15 Juli 1818, Stbl. no. 30, maar ook de oprichting van een Collegie, belast met het uitbrengen van Superarbitria in medisch-forensische quaestiën.

100. „Het is verkeerd om uit de bewezene praemeditatie op zich zelve tot de toerekenbaarheid van den dader te besluiten.“ CASPAR, *Geregtelijke Geneeskunde*, door ALI COHEN, II, bl. 367.

101. Schuld is niet aanwezig, waar men niet anders kon handelen dan men gehandeld heeft.

102. Straf behoort geen kwaad te zijn.

103. Op valsche voorstellingen berust het gezegde dat het beter is dat de schuldige ongestraft blijve dan dat een onschuldige gestraft worde.

104. De woorden van art. 381, *Wetb. v. Strafv.*: *zonder den vrijgesprokene te benadeelen*, zijn geen bewijs dat de Wetgever straf als een kwaad beschouwd heeft.

105. Hij die een Ambtenaar tracht te dwingen of om te koopen om geen proces-verbaal op te maken, valt niet in de termen van art. 179, *C. P.*

106. Voor de toepassing van art. 259, *C. P.*, is een vereischte, de bedoeling om zich te doen doorgaan voor den bekleeder der hoedanigheid waarvan men de onderscheidingsteekenen draagt.

107. De Huisvrede is in den Code Pénal niet voldoende beschermd.

131. The first of these is the fact that the
 and the second is the fact that the
 132. The second of these is the fact that the
 133. The third of these is the fact that the
 134. The fourth of these is the fact that the
 135. The fifth of these is the fact that the
 136. The sixth of these is the fact that the
 137. The seventh of these is the fact that the
 138. The eighth of these is the fact that the
 139. The ninth of these is the fact that the
 140. The tenth of these is the fact that the

6.524.9.

